

MIHÁLYHÁZA

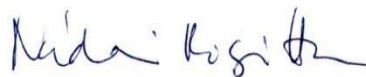
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE

2022. július

A TERV ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐK NÉVSORA

Településrendezés, környezetvédelem, tájrendezés:

Nádai Brigitta

okl. táj- és kertépítész mérnök,
településrendezési vezető tervező,
környezetrendezési szakmérnök
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT/1T, TK 01-5049

Településrendezés:

Rác Bálint

okl. településmérnök
egyéni vállalkozó
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT 13-1686

Schild Dorottya

jogi szakokleveles településmérnök
egyéni vállalkozó
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT 13-1680

Közlekedés:

Rhorer Ádám

okl. építőmérnök
Közlekedés Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
KÉ-K, KÉ-L, KÉ-VA, Tkö, SZÉM1, KÉ-HA/01-3157

Közműellátás:

Hanczár Zsoltné

okl. gépészmérnök; okl. városépítési-
városüzemeltetési szakmérnök, KÉSZ Tervező
Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TV, TE, TH, településtervezési víziközmű-,
energia közmű-, és hírközlési tervező 01-2418

Bíró Attila

Bíró Attila okl. építőmérnök; KÉSZ Tervező Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
VZ-TEL települési víziközmű tervező 01-2456

Régészet:

Dr. Belényesy Károly

régész, örökségvédelmi szakértő
Régész diploma száma: 660/99 (ELTE-BTK)
Szakértői engedély száma: 15-016

2022. július

Tartalom

BEVEZETÉS.....	5
Előzmények	5
Partnerség az egyeztetési folyamatban	7
1 JÖVŐKÉP.....	9
1.1 A térség jövőképe	9
1.2 Mihályháza jövőképe.....	12
1.3 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	13
1.4 Településfejlesztési alapelvek	14
1.5 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó és hosszútávú fejlesztési célok és a részcélok kapcsolata.....	15
2 CÉLOK.....	16
2.1.1 Fejlődő és fenntartható turizmus.....	16
2.1.2 Ökológikus szemlélet erősödése	16
2.1.3 Élhetőség javulása	16
2.1.4 Az átfogó célok és a településfejlesztési elvek kapcsolata.....	17
3 STRATÉGIA	19
3.1 A településfejlesztési célok rendszerének összefüggései	19
3.2 A fejlesztések és beavatkozások értelmezése az egyes településrészekre.....	22
3.2.1 Lakóterületek.....	22
3.2.2 Településközponti és kereskedelmi-gazdasági területek.....	22
3.2.3 Zöld-, sport és rekreációs területek.....	22
3.2.4 Mezőgazdasági és erdőterületek	22
3.2.5 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	24
4 PROGRAM	25
4.1 A megvalósítást szolgáló beavatkozások.....	25
4.1.1 Akcióterületek – integrált beavatkozási területek	25
4.1.2 Akcióterületen kívüli, tematikus beavatkozások.....	26
4.2 Pénzügyi terv és ütemezés	26
4.3 Vízgazdálkodási és csapadékvíz-gazdálkodási fejlesztési feladatok	29
4.4 Elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemei	30
4.4.1 Esélyegyenlőségi program.....	30
4.4.2 Gazdasági program.....	31

4.5 Az épített és természeti örökség védelmének követelményei	31
4.6 A célok megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	32
4.7 Javaslat a fejlesztési terv és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	32

Előzmények

Mihályháza község 2021. januárjában határozta el, hogy a törvényi kötelezettségeinek megfelelően a településfejlesztési koncepciójának és a településrendezési eszközeinek elkészíttetését elindítja. A község polgármestere az önkormányzati kötelezettség teljesítése érdekében kért ajánlatot az IMMO-CENTER MŰTEREM Tervező és Szolgáltató Bt.-től és Rácz Bálint Jakab egyéni vállalkozótól, melyet polgármesteri határozattal el is fogadott.

A 2021 júliusában bekövetkező jogszabályi változásokra tekintettel új szerződés kötésére került sor 2021 novemberében, már új típusú településtervezési elkészítésre.

A településnek jelenleg nincs hatályos településfejlesztési koncepciója, településszerkezeti terve és helyi építési szabályzata, rendelkezik viszont településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Ötv.) 13. § (1) értelmében a településfejlesztés és -rendezés a közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatnak minősül. A településfejlesztési eszközöket a képviselő-testület határozattal hagyja jóvá, a feladat nem ruházható át.

Az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) szerint a települési önkormányzat a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében, a település egészére integrált, stratégiai és területi alapú, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozott - a településrendezést elősegítő - **településfejlesztési tervet** készít. Az Étv. rendelkezik arról is, hogy a tervben az önkormányzat a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait. A településfejlesztési tervben foglaltakat a települési önkormányzat a döntéseiben érvényesíti.

A 419/2021. (VII. 15.) kormányrendelet 10. § szerint: „A fejlesztési terv a település jövőképeinek meghatározása mellett, a település fejlődésének meghatározására rögzíti azokat a rövid, közép- és hosszú távú célokat, feladatokat, településfejlesztési akciókat, fejlesztéseket, intézkedéseket, amelyeket a település a tervszerű, fenntartható és gazdaságos fejlődése és üzemeltetése érdekében megvalósítana.” A fejlesztési terv tartalmi követelményeit a kormányrendelet 3. melléklete tartalmazza.

A fejlesztési és rendezési tervhez közös megalapozó vizsgálat készült, amely külön kötetben található meg.

A településfejlesztési terv tartalmi követelményei (5000 fő alatti település esetén):

1. Jövőkép

A jövőkép - a fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára - integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül. A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

2. Stratégia

A stratégiában történik - a jövőkép megvalósítása érdekében -

- a) a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési céloknak,
- b) a településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggései vázlatának,
- c) az integrált és tematikus beavatkozási területeknek és
- d) az épített és természeti örökség védelme követelményeinek

meghatározása, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit. A fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatok és fejlesztési akcióterületek kerülnek meghatározásra.

3. Cselekvési program

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat, és - fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolatát. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

4. Fejlesztési tervlap

A fejlesztési tervlap - a településrendezési terv megalapozásához, a teljes közigazgatási területre - az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

Partnerség az egyeztetési folyamatban

314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet értelmében a településfejlesztési koncepció véleményezési anyagáról a helyi önkormányzat egyeztetést tart, amelybe bevonja a partnerségi egyeztetés szerinti érintetteket, az érintett államigazgatási szerveket, valamint az érintett területi és települési önkormányzatokat.

A lakossággal, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetekkel, vallási közösségekkel (röviden: partnerekkel) történő véleményeztetés a helyi adottságoknak megfelelően, a feladat jellegének figyelembe vételével a partnerségi egyeztetés szabályai szerint történik.

Mihályháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 27/2017. (VI.23.) önkormányzati határozattal fogadta el a partnerségi egyeztetés szabályairól szóló jogszabályát.

A határozatban meghatározottak szerint az egyeztetésben részt vevők a településen:

1. Az érintettek és a lakosság (közzététellel)

2. Gazdálkodó szervezetek (közzététellel)

3. Érdekképviselői és civil szervezetek (elektronikusan):

Mihályháza Sport Club, Mihályházi Faluvédő Egyesület, Rezeda Néptánc Egyesület

4. Egyházak és szervezeteik:

Mihályházi Katolikus Egyházközség, Mihályháza-Mihályháza-Nagyacsádi Társult Evangélikus Egyházközség

Mihályháza Község Önkormányzat partnerei lehetnek a véleményezési eljárásokba bejelentkezett:

a) A településen lakcímmel rendelkező lakónépesség, akiket az Önkormányzat a honlapon, szórólapon és közterületi hirdetőablán keresztül tájékoztat, továbbá a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet készítésének esetében lakossági fórummal is. Az egyeztetésbe való bejelentkezéshez településen meglévő lakcím hitelességét igazolni kell.

b) A településen működő aktív és bejegyzett szervezetek, akiket az Önkormányzat nyilvános elektronikus címükön keresztül tájékoztat. A települési aktivitásának és bejegyzésének hitelességéről a polgármester dönt, és a bejelentkezés elfogadását közli a partnerrel.

c) A településen működő egyházi szervezetek, akiket az Önkormányzat a hivatalosan is ismert elektronikus címeken keresztül tájékoztat.

A településfejlesztési és a településrendezési dokumentumról és az egyeztetési eljárás típusától függően, a meghatározott egyeztetési szakaszokban a polgármester az értelmezéshez szükséges részletezettségű munkarészekről tájékoztatást tölt fel a település honlapjára, melynek megjelenéséről felhívást tesz közzé a honlap főoldalán.

A szervezetek a véleményezési eljárásokba, az Önkormányzat polgármesteréhez a megadott határidőben benyújtott írásbeli kérelemmel jelentkezhet be. A kérelemben meg kell jelölni a véleményezési eljárás tárgyát, a szervezet nevét, képviselőjét, postai címét és e-mail címét is.

A polgármester által a település honlapján - a főoldalon - közzétett felhívás alapján - legalább 15 napos határidővel - a partnerek bejelentkezhetnek a véleményezési eljárásba, az észrevételük, javaslatuk, véleményük közzétételével egyidejűleg, melyeket papíralapon vagy az felhívásban megadott e-mail címre nyújthatják be. A településrendezési eszköz elkészült tervezetének ismertetése az település honlapján, és meghirdetett fórumokon történik. A beérkező javaslatokat,

véleményeket a főépítész megküldi a településrendezési eszköz készítésével megbízott tervezőnek, aki azokat szakmailag megvizsgálja, és a vélemények szakmai indokolását együttesen, megküldi a főépítésznek. A véleményeket a polgármester az Önkormányzat Képviselő-testületének ülésén ismerteti. A vélemények elfogadásáról vagy el nem fogadásáról, a szakmai indokolást mérlegelve, a Képviselő-testület dönt. Az elfogadott és az el nem fogadott véleményekről és azok indokolásáról hozott döntésről a véleményezőket a főépítész közvetlenül értesíti, valamint a véleményezési szakasz lezárását követő közzététellel együtt a település honlapján közzé is teszi azokat. Az elfogadott településfejlesztési és településrendezési dokumentumokat a település honlapján a polgármesternek közzé kell tenni.

1.1 A térség jövőképe

A térségre vonatkozóan Veszprém megye Területfejlesztési Konceptiója (elfogadva a 33/2021. (IV.21.) MÖK határozattal) az alábbi fejlesztési célokat fogalmazza meg a Pápai várodtérségre:

„A térségi kapcsolatok erősítése

- *A járás úthálózatának fejlesztése a települések közötti együttműködésben, az utak állapotának javítása*
- *83. sz. főútvonal további D-i irányú fejlesztése (M1-M8-Balaton összeköttetés)*
- *Vasút-villamosítás (Győr – Pápa – Celldömölk vasútvonal)*
- *A város, mint járásszékhely központi pozíciójának erősítése, fejlesztése (gazdaság, kultúra)*
- *A kerékpárutak térségi rendszerbe fejlesztése, egyes kijelölt erdészeti utak bekapcsolása a kerékpárút hálózatba.*

A térségi gazdaság fejlesztése

- *Repülőtér polgári logisztikai fejlesztése a meglévő raktározási és logisztikai kapacitásokra, vámkezelési rendszerre, személyforgalmi terminálra alapozva – a 2012-ben elfogadott járműipari klaszter megvalósítása*
- *a magasabb hozzáadott értékű termékeket előállító gazdaság fejlesztése a térség népességmegtartó képessége növeléséért, K+F-fejlesztések a kis és közepes vállalkozások számára is, start-up-ok kiemelt támogatása*
- *Stratégiai ágazatok fejlesztése: a járműiparhoz, egészségiparhoz, logisztikához, élelmiszeriparhoz, faiparhoz kapcsolódó a teljes húsipari vertikumhoz (az állattenyésztés technológiai fejlesztésétől a „pápai hús” márkaértékét biztosító meglévő és az új feldolgozógyárakon át a – a fűszeriparban, a húshulladék feldolgozásban működő) kapcsolódó vállalkozások fejlesztése*
- *Ásványvíz: az ásványvíz piacra juttatásához szükséges technológia kialakítása/fejlesztése*
- *Megújuló energia-források (napenergia, szél, földhő) széles körű kihasználása*
- *A tejipari vertikum fejlesztése (állattenyésztéstől tejfelvásárláson át a feldolgozásig, sajátosan térségi termékek előállításáig) kiemelten a megyehatár menti Sokorói tengely mentén Nagydémtől Bakonytamásin keresztül Gicig.*
- *Textilgyártás 100 éves hagyományának folytatása (a termelési hagyományok és a mesterségbeli tudás hasznosítása a piac várható ismételt átrendeződése során), kézművesség, nagyüzemi textilipar modernizációja*
- *A környezetipar fejlesztése (nagy állattartó telepek trágya hasznosítására biogáz üzemek fejlesztése, állati eredetű melléktermékek és alapanyagok feldolgozása és hasznosítása, növényi (és erdészeti) eredetű alapanyagok és hulladékok hasznosítása, a termálvíz többirányú hasznosítása kertészeti termelésben.)*
- *A mezőgazdaság támogatása (a nagyüzemek, a kisüzemek, a családok önfenntartó gazdálkodását biztosító kisüzemek és a kereset-kiegészítést biztosító háztáji kisgazdaságok gazdálkodásának összehangolt támogatása különösen a megyehatárok melletti településekben) mezőgazdasági öntöző-rendszerek kiépítése, egészséges termékek előállítása, helyi (térségi) piac létesítése.*

- **A vidékstratégia érvényesítése a városkörnyék fejlesztése érdekében** kiemelten a megyehatár melletti területeken
- **A gazdaság fejlesztéséhez szükséges képzett munkaerő biztosítása**, letelepítése, lakhatási feltételek megteremtése (munkásszálló) a köznevelés és szakképzés feltételrendszerének fejlesztése, felnőttképzési és átképzési programok indítása, felsőoktatási programok megvalósítása
- **A turizmus fejlesztése:** a természeti és épített örökségre alapuló desztináció-fejlesztés (kiemelten wellness-, gyógy-, konferencia-, kultúr-, vallás- és egészség-turizmus), magasabb szintű szálláshely-fejlesztés, falusi turizmus fejlesztése

A térszerkezet továbbfejlesztése:

- A vidéki térség megélhetését biztosító **hálózatfejlesztés**

Városszerkezet fejlesztése

- Az **épített örökség** és a városszerkezet **védelme és megújítása**
- Az **ipari park infrastrukturális feltételrendszerének fejlesztése** az Ipar 4.0 iránymutatásai alapján
- **Új ipari park kialakítása**, beruházásra alkalmas területek feltárása, előkészítése
- Korábbi **gyártelepek rehabilitációja**, értékőrző megújítása, rozsdavezeték rehabilitációjának elősegítése
- **Közlekedésbiztonsági és parkolási fejlesztések**
- **Kerékpáros útvonalak** kialakítása az egész város területén
- Keleti elkerülő út megépítése (Pápa)

A Veszprém megyei TFK a Pápa-Győr kapcsolatrendszer erősítése mellett a foglalkoztatás bővítését célozza meg, amelynek érdekében az élelmiszeripar (különösen a hús- és tejipar), valamint a kiszolgáló állattenyésztési ágazat erősítendő. A koncepció a háztáji gazdaságok támogatását is célként rögzíti.

Veszprém megye Területfejlesztési Programja. Stratégiai Program. Operatív Program (elfogadva a 34/2021. (IV.21. MÖK határozattal) a következő célokat fogalmazza meg a térségre vonatkozóan:

„Jövőkép

Veszprém megye – területfejlesztési koncepcióban meghatározott - jövőképe: Vonzó, élhető és versenyképes térség. A jövőképben megfogalmazottak elérése érdekében Veszprém megye és térségei fejlesztésében a területfejlesztési koncepció szerint kiemelten kezelendő:

- a versenyképesség növelése,
- a térség gazdaságának az itt élők megélhetését segítő fejlesztése,
- a megye lakossága életminősége javítása, „jól léte” biztosítása,
- valamint a megye térszerkezetének tudatos alakítása.

Veszprém megye jövőképe egy dinamikusan megújuló harmóniát tükröz, annak megteremtését vetíti előre. Harmóniát, amelyet ez a táj - a Balaton part, a Balaton-felvidék, a Bakonyalja, a Bakony, a Somló – is tükröz, harmóniát a rendelkezésre álló sokszínű lehetőségek és azok kihasználása között, harmóniát az itt élő emberek képességei, elvárásai és a térség és települései fejlődése között, harmóniát települési környezetben és harmóniát a társadalomban. A megyei területfejlesztési koncepció célja tehát ennek a harmóniának a megteremtése, a jövőképben felvázolt olyan vonzó, élhető és versenyképes térség kialakítása, amely az itt élők, és az ide

látogatók szélesen értelmezett „jól lét”-ének is feltétele. A megyei területfejlesztési stratégiai program a jövőkép elérését előmozdító hosszú távú átfogó célokhoz kapcsolódó prioritásokat és a középtávú, 2021-27 közötti időszakra szóló programokat határozza meg.

A területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó célok

- *Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés*
- *Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése*
- *Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése*

Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-ig

- *1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével*
- *A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával*
- *1.3. Vidéki térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása*
- *2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása*
- *2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával*
- *2.3. Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, érték tudatos és szolidáris társadalom kialakítása*
- *3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése*
- *3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése*

A prioritások azonosítása

- *1. Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése*
- *2. Prioritás: A területi potenciál erősítése a vidéki térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés*
- *3. Prioritás: Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei”*
- *4. Prioritás: A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás*

- 5. Prioritás: *A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelés*

Mihályháza jövőképe a fenti célokkal összhangban, a település adottságait figyelembe véve az alábbiak szerint fogalmazható meg:

1.2 Mihályháza jövőképe

Mihályháza a pápai járás aprófalvas településszerkezetű térségében az a település, ahol a **lakosság életminősége, a település élhetősége** is folyamatosan növekszik, ugyanakkor a **táji, természeti és építészeti értékekre alapozva fejlődik a turizmus** is. **A település táji és természeti környezetének állapota** iránt vállalt egyre **növekvő társadalmi felelősségvállalással** összefüggésben, **korszerű technológiák** alkalmazásával, **fenntartható módon** működnek a helyi vállalkozások, mezőgazdasági telephelyek. Az **ökologikus szemlélet** minden téren fontossá válik, a meglévő mezőgazdasági üzem (tehenészet) minőségi fejlesztésen megy keresztül, hogy korszerű módon, a településképbe és a tájba illesztett módon működhessen a településen. A **foglalkoztatási szint javítása** a helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok által is megvalósul, melyek családbarát munkahelyekként, rugalmas munkaidőt biztosítva a nők (kisgyermekes anyák) foglalkoztatási arányának növeléséhez is hozzájárulnak. A foglalkoztatás folyamatosan bővül nem csak a helyi lehetőségek növekedésével, hanem a **térségi kapcsolatok, munkalehetőségek** és a **térségben hagyományos mezőgazdasági ipar, vidékfejlesztés fellendítését célzó képzési lehetőségek javulásával** is. **Térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések** eredményeképp Mihályháza még intenzívebben bekapcsolódik a járásközpontira fókuszáló városi turisztika vérkeringésébe, melyhez kapcsolódóan a színvonalasan megrendezésre kerülő helyi rendezvények a közeli településeken megszálló turisták számára is vonzó programlehetőséget nyújtanak.

A lakosság **életminőségének javulása** következik be a jövedelmi viszonyok javulásán túl a lakosság **egészségének megőrzését, az intézményi, zöldfelületi, közlekedési és közműinfrastruktúra fejlesztését, a közbiztonság javítását** megcélzó projektek megvalósulása kapcsán is. Folyamatosan javul Mihályházán a szociális alapszolgáltatások gyermekjóléti alapellátásokhoz, óvodai ellátáshoz való hozzáférés, valamint az ellátás színvonala is (új bölcsőde, óvoda fejlesztése stb.).

A fentiekkel összefüggésben a település **népességmegtartó képessége is erőteljesen növekszik**, a település a Pápa környéki, **nyugodt, természetközeli életmódot választó családok letelepedési célterületévé** válik. A település **épített környezete fokozatosan, értékőrző és értékteremtő módon megújul**, megőriződik a falusias környezetre jellemző, lakó- és gazdálkodó életformák békés egymás mellett élése is.

Mihályháza a jövőkép alapján egy kedvező népesedési és gazdasági adatokkal rendelkező település, mely elsősorban a nyugodt, természetközeli életmódot választó családok letelepedési célterülete, de vonzó természeti és épített környezete által a térségi turizmus egyre kedveltebb célterületévé is válik.

A fentiekben megfogalmazott jobb és élhetőbb jövőbeli állapot elérése érdekében készül jelen településfejlesztési terv.

1.3 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • kedvező táji adottságok, csendes környezet, táji értékek • épített értékek • falusias, kellemes lakókörnyezet 	<ul style="list-style-type: none"> • tőkehiány a gazdaságban, kevés munkahely • alapintézmények hiánya • elöregedő népesség • a település és a környező aprófalvas települések ismeretségének hiánya • kerékpárutak hiánya • külterületi utak rossz minősége • szállásférőhelyek alacsony száma • közművesítés hiányosságai
Lehetőségek	Korlátok
<ul style="list-style-type: none"> • közúti és közösségi közlekedési fejlesztése • idegenforgalom fejlesztése a környező települések összefogásával (Bakonyalja térség) • kerékpárút kiépítése, fejlesztése • TSZ területének fejlesztése, új munkalehetőségek teremtése • pályázati lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> • befektetők hiánya • üres lakótelkek erősen korlátozott száma • beruházások finanszírozásának előteremtése • intézmények fenntartási költségei előteremtésének nehézségei • szakember-hiány

1.4 Településfejlesztési alapelvek

A főbb településfejlesztési elvek a megyei és a térségi fejlesztési koncepciókban rögzített állításokkal összhangban fogalmazhatók meg. A településfejlesztési terv megalkotása során figyelembe vett elvek a következők:

- **Integrált megközelítés:** A települések életének olyan különböző dimenziói, mint a gazdaság, a társadalom, az épített és természeti környezet egymással szorosan összekapcsolódnak, egymásra hatást gyakorolnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítés alkalmazásával lehetnek igazán hatékonyak. Egyedi projektek, pontszerű fejlesztési beavatkozások helyett elsősorban egymás hatását kölcsönösen erősítő beavatkozások, komplex fejlesztések szükségesek. Azok a beavatkozások tekinthetők sikeresnek, melyek kedvező irányba mozdítják a többi terület folyamatait is. A fizikai, infrastrukturális fejlesztések mellett a humán szférát belsőleg erősítő, soft-jellegű akciók, programok, kapcsolati lehetőségek, információ-átadások hasznossága is kiemelkedő az integrált szemléletmódban.
- **Fenntarthatóság:** A településfejlesztés filozófiai alapját, átfogó célkitűzését az elmúlt évtizedek gyakorlata alapján a fenntartható fejlődés eszméje jelenti. Ez azt jelenti, hogy a társadalmi igényeket a fizikai (épített és természeti) környezet értékeinek megőrzésével és továbbfejlesztésével, gazdaságilag is hosszútávon fenntartható (megvalósítható, működtethető, finanszírozható) módon kell kielégíteni. A településfejlesztés során nem támogathatók olyan fejlesztések, amelyek a meglévő, kitűnő táji és természeti adottságok sérülésével járhatnak, vagy a környezetet túlságosan terhelik, a helytakarékos területhasználatot kell támogatni. A fenntartható fejlődés ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot is jelent. A környezeti fenntarthatóságot segíti többek között a változatos területhasználat, a környezetbarát közlekedési módok előtérbe helyezése, az épületek energiahatékonyságának javítása, a helyi gazdaság és a rövid ellátási láncok támogatása, a megfelelő hulladék-és vízgazdálkodás, valamint általánosságban a település életének minden területén az erőforrásokkal való takarékoskodás és a környezeti terhelés csökkentése.
- **Örökségvédelem:** fontos az egységes településkarakter és a helyi épített értékek megőrzése, emellett a településen már hagyományokkal rendelkező gazdasági ágazatokat kell erősíteni.
- **Innovativitás, minőség:** a hagyományos ágazatok fejlesztésében is fontos az innovatív elvek és a korszerű technológia alkalmazása, ezáltal fenntarthatóbban, jobb minőségű termékek állíthatók elő. Fontos a helyiek életminőségének, valamint a településre látogatóknak nyújtott szolgáltatások színvonalának javítása.
- **Mobilitás:** a munkaerő szabad áramlásának megkönnyítése, a társadalmi mobilitás megteremtése.
- **Partnerség:** ösztönözni kell a térségi és a településközi együttműködéseket, valamint a település közösségének építését, ehhez korszerű információs technológiát és a participatív módszereket kell alkalmazni. A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában is kiemelt alapelveként kell kezelni a partnerséget, hiszen egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját. A partnerségre ugyanakkor nemcsak a helyi lakosság szintjén érdemes törekedni, hanem a gazdasági élet szereplői és a különböző térségi és településközi szereplők között is.

1.5 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó és hosszútávú fejlesztési célok és a részcélok kapcsolata

A településfejlesztés részletes programjának kidolgozása és végrehajtásának szervezése során következetesen érvényesíteni kell a tervben szakmai megfontolások alapján megfogalmazott településfejlesztési alapelveket.

Mihályháza elérendő jövőképe, a meghatározott településfejlesztési elvek, valamint a település előtt álló kihívások alapján különböző átfogó és hosszútávú célok jelölhetők ki, melyek megmutatják, hogyan lehet a jövőkép elérése érdekében a település kedvező adottságaira támaszkodni, a meglévő gyengeségeit ellensúlyozni, illetve a jövőben fenyegető külső veszélyeket enyhíteni és a bevonható lehetőségeket pedig optimálisan kihasználni.

Mihályháza a jövőkép alapján egy kedvező népesedési és gazdasági adatokkal rendelkező település, mely elsősorban a nyugodt, természetközeli életmódot választó családok letelepedési célterülete, de vonzó természeti és épített környezete által a helyi turizmus egyre kedveltebb célterületévé is válik. Ezzel összefüggésben, figyelembe véve a település adottságait is, három átfogó cél körvonalazódott, melyek a jövőképben megfogalmazott irányba mozdíthatják a településen végbemenő folyamatokat.

Ezek:

- 1. Fejlődő és fenntartható turizmus**
- 2. Ökológikus szemlélet erősödése**
- 3. Élhetőség javulása.**

2 CÉLOK

2.1.1 Fejlődő és fenntartható turizmus

A vízpartok, az erdők, valamint az értékes épített örökség kiváló lehetőséget teremtenek a turizmus fejlesztésére. Ehhez bővíteni kell a településen megtalálható rekreációs lehetőségeket és a programkínálatot, illetve a turisztikai hálózatot is fejleszteni kell (pl. kerékpáros infrastruktúra, turistautak, pihenőhelyek kijelölése, karbantartása, tájékoztató és ismeretterjesztő táblák, új emlékművek, installációk). A természeti környezet jobb turisztikai-rekreációs kihasználása fontos cél lehet, mely nem csak turisztikai vonzerő lehet, de a helyi lakosság kikapcsolódását is szolgálhatja. A szomszédos településekkel együttműködésben létre kell hozni az idegenforgalmat kiszolgáló kereskedelmi és szolgáltató szektort, bekapcsolódni a járásközpontokra fókuszáló városi turisztika vérkeringésébe is. Idegenforgalmi vonzerőt jelentenek esetleg a növénytermesztésre alapozva előállítható minőségi helyi termékek, vagy a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartása, bemutatása is.

2.1.2 Ökológikus szemlélet erősödése

A gazdálkodás és turizmus kapcsán a település fejlesztésének egyéb területein is fontos a környezettudatosság. A külterületek biodiverzitását meg kell őrizni, és az ökológikus gazdálkodást kell támogatni. A külterjesen hasznosítható, gyengébb termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint a talaj-, víz- és élőhelyvédelmi szempontból fontos területeken főként önellátásra, ill. a környező területek tradicionális, jó minőségű, egyedi, tájjellegű, illetve bio-termékekkel történő ellátására, valamint az idegenforgalom (kulturális, rekreációs) specifikumaira irányuló termelést célszerű folytatni. A takarmánytermesztés, extenzív gyepgazdálkodással összekötött külterjes állattartás, amely jól kombinálható a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartásával, bemutatásával.

A mezőgazdasági térségbe tartozó magasabb ökológiai, de alacsonyabb termőhelyi értékű mezőgazdasági területek az agrár-környezetvédelmi alapú környezet-, és természetkímélő területhasználat, az ökológiai tájgazdálkodás és az erre épülő ökoturizmus és vidékfejlesztés javasolt célterületei, ennek megfelelően itt kiemelt fejlesztési és rendezési cél a táji változatosság, mozaikosság fenntartása: gyepek - ligetek - erdők, nádasok, nedves - vizes élőhelyek megóvása illetve területi részarányuk növelésének elősegítése.

A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein ösztönözni kell az extenzív tájgazdálkodásra alkalmas - jellemzően több tíz hektárt elérő, de a több 100 ha-t jellemzően nem meghaladó - birtokméretek kialakítását. Az intenzív művelésből kivonandó, öko- (bio-) és egyéb külterjes mezőgazdálkodásra sem alkalmas területek elsősorban extenzív gyepgazdálkodással, honos fajokkal történő ligetes fásítással, halastóként vagy egyéb vizesnedves élőhelyek kialakulására módot adó formában hasznosítandók. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein - az agrár, a környezetvédelmi és az erdészeti támogatási formák összehangolt alkalmazásával - ösztönözni kell a szántóterületek arányának csökkentését, a gyepek és erdőterületek arányának jelentős növelését.

2.1.3 Élhetőség javulása

A megfelelő lakóminőség megteremtéséhez fontos a még komfort nélküli, vagy alacsony komfortú lakóingatlanok komfortjának növelése, és a lakásfenntartás nehézségeinek csökkentése. A

népesség megtartása a település fennmaradásának záloga, ezért a települést a családok számára vonzóvá kell tenni. Szükséges az intézményi hálózat fejlesztése, bővítése, állapotának javítása, a meglévő közösségi célú épületek felújítása és folyamatos karbantartása. Bővíteni kell a rekreációs lehetőségeket, a település közterületi zöldfelületeit rendezni szükséges. A mobilitás érdekében fontos a településközi közlekedés fejlesztése. A fenntartható technológiák alkalmazása a mezőgazdaságban hozzájárul természeti környezet állapotának megőrzéséhez, mely szintén az élhetőség javulásának irányába mutat.

2.1.4 Az átfogó célok és a településfejlesztési elvek kapcsolata

Az alábbi táblázat a településfejlesztési elvek fontosságát mutatja be az átfogó célok megvalósítása során:

	Fejlődő és fenntartható turizmus	Ökologikus szemlélet erősödése	Élhetőség javulása
Integrált szemlélet	●●●	●●●	●●●
Fenntarthatóság	●●●	●●●	●●●
Örökségvédelem	●●	●●	●●
Innovativitás és minőség	●●	●●●	●●
Mobilitás	●	●	●●●
Partnerség	●●	●●	●●●

Jelmagyarázat:

- Kiemelt fontosságú
- Fontos
- Kevésbé

Jövőkép	Mihályháza a jövőkép alapján egy kedvező népesedési és gazdasági adatokkal rendelkező település, mely elsősorban a nyugodt, természetközeli életmódot választó családok letelepedési célterülete, de vonzó természeti és épített környezete által a térségi turizmus egyre kedveltebb célterületévé is válik.			
Átfogó célok	1. Fejlődő és fenntartható turizmus, 2. Ökológikus szemlélet erősödése, 3. Élhetőség javulása			
Ágazatok	Társadalom	Gazdaság	Épített környezet	Természeti környezet
Hosszú távú célok	Javuló népesedési folyamatok, javuló életminőség	Munkalehetőségek spektrumának növelése	Épített környezet értékőrző, értékteremtő fejlesztése	Természeti környezet állapotának javulása
Részcélok	Aktív, egészséges, befogadó társadalom	Turisták és az eltöltött vendégéjszakák számának növekedése	Épített környezet harmonikus, összehangolt fejlesztése	Szemléletformálás
	Foglalkoztatási szint javítása	Kereskedelem és szolgáltatások bővítése	Közlekedés fejlesztése	Természeti területek fenntartható és értékmegőrző fejlesztése, használata
	Pozitív vándorlási egyenleg	Az értékes természeti és épített környezet intenzívebb bekapcsolódása a térségi turizmusba	Intézmények fejlesztése	Települési zöldinfrastruktúra fejlesztése

3.1 A településfejlesztési célok rendszerének összefüggései

A megfogalmazott átfogó és hosszútávú célok különböző időtávokban megvalósítható részcélokból és beavatkozásokból állnak. A fejlesztési terv feladata – a jövőkép megvalósítása érdekében – rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalni a településfejlesztés szándékait.

Az időtávlatok alkalmazásának tekintetében alapelvnek tekinthető, hogy lehetőleg a hosszabb időre szóló koncepcionális, átfogó fejlesztési elképzelésekből célszerű levezetni a rövidebb távra szóló részcélokat, beavatkozásokat, akciókat, projekteket, ugyanakkor a hosszú távú elképzelések megfogalmazásánál is tekintetbe kell venni a településen rövid és középtávú vizionálható realitásokat.

A rögzített településfejlesztési alapelvek figyelembevételével az előzőekben meghatározott átfogó, hosszú távú célok és részcélok elérése érdekében a következő középtávú stratégiai célok kerültek meghatározásra:

1. Átfogó cél - Fejlődő és fenntartható turizmus

Stratégiai célok:

- C1 – Kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó szektor fejlesztése
- C2 – Térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések
- C3 – A természeti területek és a mezőgazdasági termékek bevonása a helyi turizmusba

2. Átfogó cél – Ökológikus szemlélet erősödése

Stratégiai célok:

- C4 – Biodiverz zöldfelületek, vizes-nedves élőhelyek kialakulásának elősegítése

3. Átfogó cél - Élhetőség javítása

Stratégiai célok:

- C5 - Lakóterületek családbarát fejlesztése
- C6 - Humán infrastruktúra fejlesztése
- C7 - Rekreációs lehetőségek fejlesztése
- C8 - Térségi kapcsolatok javulása
- C9 – Zöldinfrastruktúra fejlesztése

A stratégiai célok között nincs hierarchikus viszony, a célok egymással kölcsönhatásban állnak a település fejlődésének kontextusában.

Társadalom					
Hosszú távú célok, részcélok		Középtávú tematikus célok		Rövidtávú célok, beavatkozások	
Javuló népesedési folyamatok, javuló életminőség	Pozitív vándorlási egyenleg	T1- Beépítetlen lakóterületek (Dózsa, Zrínyi u.) beépülésének elősegítése, támogatása		Fiatal párok, gyermekes családok letelepedésének vagy helyben maradásának támogatása	
	Aktív, egészséges, befogadó társadalom	T2 - Gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközis stb.), óvodai ellátáshoz való hozzáférés, valamint az intézményi ellátás színvonalának javítása		Minibölcsőde kialakítása, óvoda, orvosi rendelő felújítása	
		Foglalkoztatási szint javítása	T3 – Rekreációs és zöldterületek fejlesztése (szabadidőpark, sportpálya, erdő)		Zöldfelületi fejlesztések (virágosítás, padok, utcabútorok, játszótér, fitnesspark)
	Kulturális és egészségmegőrző programok szervezése, ifjúsági klub létrehozása				
				Helyi identitást erősítő új installáció, emlékmű kialakítása	
Gazdaság					
Hosszú távú célok, részcélok		Középtávú tematikus célok		Rövidtávú célok, beavatkozások	
Turizmus fejlődése	Az értékes természeti környezet intenzívebb bekapcsolódása a térségi turizmusba	T4 – A természeti és épített értékekkel összefüggő turisztikai lehetőségek bővítése		Túraútvonalak fejlesztése, lovastúra-útvonalak, kerékpáros nyomvonal kialakítása, kijelölése	
	Turisták és az eltöltött vendégéjszakák számának növekedése	T5 - Kerékpáros, hátizsákos, lovas turizmusra épülő szolgáltatások fejlesztése		Helyi, hagyományteremtő rendezvények szervezése, támogatása	
		T6 – Turisztikai attrakciók fejlesztése		A kihasználatlan épületek turisztikai hasznosításának elősegítése (pl. turistaház, szálláshely, vendéglátás)	

	Kereskedelem és szolgáltatások bővítése	T7 - Helyi, tájjellegű, illetve bio-termékek előállítására irányuló vállalkozások támogatása, ösztönzése	
Épített környezet			
Hosszú távú célok , részcélok		Középtávú tematikus célok	Rövidtávú fejlesztések
Épített környezet értékőrző, értékteremtő fejlesztése	Épített környezet harmonikus, összehangolt fejlesztése	T8 - Arculat meghatározás, településképvédelem, minőségi, falusias lakókörnyezet	Régi épületek értékőrző homlokzati felújításának, korszerűsítésének támogatása
	Közlekedés és közművesítés fejlesztése	T9 - Kerékpáros infrastruktúra feltételeinek megteremtése	Közút, járda felújítás
			Csapadékvíz-elvezető árkok tisztítása
Természeti környezet			
Hosszú távú célok, részcélok		Középtávú tematikus célok	Rövidtávú fejlesztések
Természeti környezet állapotának javulás	Települési zöldinfrastruktúra fejlesztése	T10 -Új zöldfelületek kialakítása	Meglévő zöldfelületek fejlesztése, virágosítása, fásítása, utcabútorok kihelyezése
	Szemléletformálás	T11 - Fenntartható tájgazdálkodás és tájszerkezet kialakulásának elősegítése, innovatív technológiát alkalmazó cégek támogatása	Szemléletformálás, környezetvédelmet elősegítő soft projektek, programsorozat, természeti értékek bemutatása
	Természeti területek fenntartható és értékmegőrző fejlesztése, használata		Környezetvédelem erősítése helyi jogszabályokkal

3.2 A fejlesztések és beavatkozások értelmezése az egyes településrészekre

3.2.1 Lakóterületek

- beépítetlen lakóterületek (Dózsa, Zrínyi u.) beépülésének elősegítése, támogatása
- a kihasználatlan épületek turisztikai hasznosításának elősegítése
- a helyi védett/védelemre javasolt épületek helyreállítása
- megfelelő színvonalú szálláshelyek kialakítása
- kereskedelmi, szolgáltató tevékenység lehetővé tétele
- háztáji, háziipar jellegű gazdaságok támogatása
- településképi szabályozás
- közutak, járdák felújítása, karbantartása
- megfelelő színvonalú szálláshelyek kialakítása
- régi épületek értékőrző homlokzati felújításának, korszerűsítésének támogatása
- belterületi vízelvezető árkok karbantartása, kialakítása

Akcióterület: Újonnan beépülő lakóterület akcióterület (1. számú akcióterület)

3.2.2 Településközponti és kereskedelmi-gazdasági területek

- a kihasználatlan épületek turisztikai hasznosításának elősegítése
- kereskedelmi, szolgáltató tevékenység lehetővé tétele
- kis telephelyek kialakítására alkalmas (kereskedelmi, szolgáltató) terület kijelölése környezetkímélő gazdasági jellegű tevékenység folytatására
- településképi szabályozás
- intézmények folyamatos karbantartása, felújítása, bővítése
- intézményi ellátottság fejlesztése
- belterületi vízelvezető árkok karbantartása, kialakítása

Akcióterület: Nem érinti

3.2.3 Zöld-, sport és rekreációs területek

- rekreációs és turisztikai célú fejlesztések
- sportterület fejlesztése, bővítése
- közterületi zöldfelületek minőség javítása, virágosítás, fásítás
- padok, kerékpártárolók, utcabútorok elhelyezése
- szabadidős park kialakítása

Akcióterület: Nem érinti

3.2.4 Mezőgazdasági és erdőterületek

- erdőterületek: lovastúrák, hátizsákos turizmus
- az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás elősegítése
- A külterjesen hasznosítható, gyengébb termőhelyi adottságokkal rendelkező területeken főként önellátásra, ill. a környező területek tradicionális, jó minőségű, egyedi, tájjellegű, illetve bio-termékekkel történő ellátására, valamint az idegenforgalom (kulturális, rekreációs) specifikumaira irányuló termelés elősegítése. Javasolható a takarmánytermesztés, extenzív gyepgazdálkodással összekötött külterjes állattartás,

amely jól kombinálható a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartásával, bemutatásával,

- Az extenzíven hasznított területeken - az agrár, a környezetvédelmi és az erdészeti támogatási formák összehangolt alkalmazásával - ösztönözni kell a szántóterületek arányának csökkentését, a gyepek és erdőterületek arányának jelentős növelését.

Akcióterület: Nem érinti

3.2.5 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Település- részek, területi célok	Tematikus célok										
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11
Lakóterületek	Erős	Erős	Közepes	Erős	Gyenge	Közepes	Közepes	Erős	Erős	Közepes	Közepes
Település- központi és kereskedelmi- gazdasági területek	Közepes	Erős	Gyenge	Erős	Közepes	Erős	Erős	Erős	Erős	Közepes	Erős
Zöld- és sportterületek	Közepes	Gyenge	Erős	Erős	Közepes	Gyenge	Gyenge	Közepes	Erős	Erős	Közepes
Mezőgazdasági és erdő- területek	Gyenge	Gyenge	Erős	Erős	Erős	Erős	Erős	Közepes	Közepes	Gyenge	Erős

Erős kapcsolat – Fokozottan
érvényesíthető cél

Közepes kapcsolat – Általánosan
érvényesíthető cél

Gyenge kapcsolat – Kevésbé
érvényesíthető cél

4 PROGRAM

4.1 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

4.1.1 Akcióterületek – integrált beavatkozási területek

Akcióterületi projekteknek nevezzük a térben és időben koncentrált, jellemzően integrált jellegű projekteket. A térben koncentrált, vagyis a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek döntően. Az időben való koncentráltság azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott határidőn belül mennek végbe tervezetten. Az integrált jelleg azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összekapcsolt, összehangolt beavatkozások valósulnak meg. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések a konkrét akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra (mely egyébként szervesen illeszkedik a településfejlesztés célrendszerébe). Koncentrált és komplex voltuk miatt a várható hatásuk érzékelhető változást idéz elő az akcióterületen és annak közvetlen környezetében. Ezekről a fejlesztéstől nem csupán azt várjuk, hogy az akcióterületen megtörténnek településképi, funkcióbővítő beavatkozások, hanem azt is, hogy az itt elért eredmények hatásai befolyással lesznek a település egészére. Ez azt is jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések kisugároznak és az akcióterület környezetében eddig meg nem valósult, piaci alapú fejlesztések is megindulhatnak, amelyek eredményei segíthetik az önkormányzat által irányított fejlesztéseket. Tágabb értelemben az egész települési környezetre, a lakosság életminőségére nézve pozitív változásokat várunk. Az egyes akcióterületi fejlesztések együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más fejlesztési célok megvalósulását, illetve hatásának kiterjedését.

Az akcióterületek jelentik a fejlesztések gócpontjai, a település olyan kiemelt fejlesztési célterületei, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósulhat meg. A településen egy akcióterület került kijelölésre, ennél sokkal többet a település mérete nem követeli meg.

A fejezet célja, hogy bemutassa, hogy melyek azok a beavatkozások, melyek megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők, és melyeket az önkormányzat és partnerei az akcióterületen az elkövetkezendő. A beavatkozások projektek vagy projektcsomagok megvalósítását jelentik, melyek egyelőre csak indikatív jellegűek, azok tartalma a pénzügyi keretek, az igénybe vehető támogatási lehetőségekkel függvényében valamint a bevonható partnerek és együttműködési lehetőségek feltárása során változhat.

Az akcióterületek lehatárolását és fejlesztési céladatait a Fejlesztési tervlap tartalmazza.

1. számú akcióterület – Újonnan beépülő lakóterület akcióterület

Az akcióterület fejlesztése során átfogó célnak tekinthető a kedvező pozícióban lévő, még be nem épült lakótelkek rendezése, egy megfelelő telekstruktúrával és infrastrukturális ellátással rendelkező, harmonikus, falusias karakterrel rendelkező új településrész kialakulása, mely megfelelő vonzerőt nyújt a kvalifikált lakosság letelepedésére.

Indikatív projektek, projektcsomagok: Telekalakítási terv (ahol szükséges), közművekre való rácsatlakozási lehetőségeinek vizsgálata; üres lakótelkek értékesítésének, hasznosításának előkészítése és lebonyolítása (önkormányzati tulajdon esetén); kívánt arculat meghatározása, szabályozása (Tkr.)

Céladatok: ~6-8 db új lakótelek kialakítása telekosztással, szükség esetén megállapodás a környező magántulajdonosokkal, telkek értékesítésének és közműrácsatlakozás előkészítése

Az akcióterületi fejlesztések az alábbi tematikus célokhoz illeszkednek: T1, T8

4.1.2 Akcióterületen kívüli, tematikus beavatkozások

Akcióterületen kívüli, tematikus beavatkozásoknak tekinti a terv azokat a projekteket, melyek területileg nem koncentráltak, hanem egyedi, tematikus projektek. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a település különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Ide soroljuk azokat a hálózatos projekteket is, melyek ugyan kiterjedhetnek több településrészre, vagy akár a település egészére is, azonban nem kapcsolódnak össze területileg más beavatkozásokkal. Nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli, tematikus projektek lehetnek például önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése, közterület- és környezetrendezés a település egy-egy pontján. A lefektetett településfejlesztési irányelvek alapján elsősorban azt integrált, komplex fejlesztéseket kell előtérbe helyezni, azonban ezek jól kiegészíthetők pontszerű, tematikus beavatkozásokkal is.

Ilyen beavatkozások: Épített örökség védelme: épületek értékőrző homlokzati felújításának, korszerűsítésének támogatása; Gazdaságos területhasználat: üres épületek, használaton kívüli telkek értékesítésének, hasznosításának elősegítése; Infrastruktúra-fejlesztés: közutak, járdák, közművek, felújítása, karbantartása; zöldterületek karbantartása, megújítása

Céladatok középtávon: 5-7 épület megújulása, korszerűsítése; 500 méternyi járda-, útfelújítás vagy új építése

4.2 Pénzügyi terv és ütemezés

A beavatkozások projektek vagy projektcsomagok csak indikatív jellegűek, azok tartalma és a megvalósítás időbelisége a pénzügyi keretek, az igénybe vehető támogatási lehetőségekkel függvényében valamint a bevonható partnerek és együttműködési lehetőségek feltárása során változhatnak. Ez alapján a terv indikatív keretösszegeket és indikatív megvalósulási ütemezést határoz meg a rövid- és középtávon realizálható integrált és tematikus projektelemek kapcsán.

Integrált beavatkozások				
Projekt neve	Projekt tartalma	Indikatív keretösszeg	Forrás	Indikatív ütemezés
1. Újonnan beépülő lakóterület akcióterület	Szabályozási terv készítés; telekalakítási terv készítése, telekalakítás megvalósítása, településképi rendelet felülvizsgálata; telkek értékesítése beépítési kötelezettséggel (önkormányzati tulajdon esetén)	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2022-2024
Tematikus beavatkozások				
Épített örökség védelme	Épületek értékőrző homlokzati felújításának, korszerűsítésének támogatása; értékek bemutatása, ismeretterjesztési tevékenység	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan
Gazdaságos területhasználat	Üres épületek, használaton kívüli telkek értékesítésének, hasznosításának elősegítése (támogatások, kedvezmények, kötelezések, adók)	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan
Infrastruktúra-fejlesztés	Közutak, járdák, közművek, felújítása, karbantartása	közepes anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan
Hátizsákos turizmus fejlesztése	erdei túraútvonalak, kerékpáros és lovas útvonalak fejlesztése, kijelölése, és tájékoztató táblák kihelyezése, erdei iskola fejlesztése, ismeretterjesztési tevékenység,	közepes anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	2022-2025

Kulturális programok bővítése	Helyi, hagyományteremtő kulturális programok és megvalósítása	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan
Térségi turisztikai összefogás	Környező településekkel közös turizmusfejlesztési terv kidolgozása, egymásra épülő projektekkel, közös pályázatok	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan
Környezeti állapot javítása	Szemléletformáló programok, továbbképzések szervezése, informálás, természeti értékek bemutatása, környezetvédelmi program, környezetvédelmi helyi jogszabályok megalkotása és folyamatos felülvizsgálata	kis anyagi ráfordítással megvalósítható	EU-s források , állami források, az önkormányzat saját bevételei	Folyamatosan

4.3 Vízgazdálkodási és csapadékvíz-gazdálkodási fejlesztési feladatok

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület szinte minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 7,9 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A kiépített hálózat segítségével a lakosság 100 %-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátási lehetősége biztosított. A statisztikai nyilvántartás alapján 2021. január 1.-én 311 ingatlan, a lakásállomány 99,4 %-a vette igényben. Két ingatlan nem vételezett közüzemű vizet, vélelmezhetően számla-hátralék miatt zárták ki őket a szolgáltatásból, mivel a szennyvíz közhálózati csatlakozásuk fenntartásban maradt. Vízellátásura és az időszakos egyéb vízfogyasztók számára 11 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A települési közüzemű vízellátás szolgáltatója a Pápai Víz- és Csatornamű Zrt. A település ellátása kistérségi vízellátó rendszerről megoldott. A Pápai vízműről induló kistérségi hálózatról Mihályháza-Vinár-Marcalgergelyi és Mihályháza-Kemeneshőgyész települések ellátása is biztosított. A kistérségi hálózat vízbázisa a Pápan üzemelő vízműkút és további vízműkutat vannak még Vinár, Mihályháza és Kemeneshőgyész településeken is. A Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása alapján Mihályháza település területét kijelölt hidrogeológiai védőidom nem érinti.

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Mihályháza a felszín alatti víz szempontjából az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik. A 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet 4. melléklete szerint az országosan is nyilvántartott vízminőség védelmi területek övezete is érinti a település belterületét.

A település felszín alatti vízminőségre érzékeny területen fekszik, és a belterületet érinti a kiemelt vízminőség védelem területe, ezért a felszín alatti és a felszíni vizek védelmére a szennyvízelvezetés, kezelés megoldása kiemelt feladata volt a településnek, amelyet 2007-ben kistérségi társulással megoldottak. A kistérségi társulással kiépített regionális gyűjtőhálózatra Mihályháza mellett Békás, Mezőlak, Nyárád és Pápadereske települések is csatlakoztak és a gyűjtőhálózat befogadója a Pápai szennyvíztisztító telep.

Jelentősebb közműfejlesztés az elmúlt időszakban a szennyvíz közcsatorna hálózatának a kiépítése volt. A település szinten kiépített gyűjtőhálózatra a település valamennyi lakó ingatlanját rákötötték.

A település a Duna részvízgyűjtőjén, a Marcal-folyó alegységén fekszik, vízfolyásokban nagyon gazdag. A település mélyedéseiben kisebb erek, vízfolyások gyűjtik össze a felszíni és csapadékvizeket, amelynek településen belüli befogadói a belterülettől keletre haladó Bittva-patak, illetve az északon haladó Veszprémi-csatorna és azok mellékvízfolyásai, aminek befogadója a település északi közigazgatási határán haladó Marcal-folyó, amely a Rába közvetítésével Győrnél torkollik a Dunába.

A kizárólagosan állami tulajdonban lévő vízfolyásokra a 83/2014 (III.14.) Korm rendelet 2. § alapján a Bitva-patak és a Hajagos-patak medre mellett 6-6 m-es parti sávot mederfenntartási célokra szabadon kell hagyni.

A településen áthaladó további erek, vízfolyások, tavak karbantartására az ágazati előírásoknak megfelelően a 3-3 m-es sávot kell karbantartásra kijelölni. A karbantartó parti sávot az előírásoknak megfelelően vízgazdálkodási övezetként kellene szabályozni, a kialakult tulajdonviszonyok, az előforduló kártalanítást igénylő jogvesztések miatt erre nincs lehetőség, ezért a meder telkének szélétől mérve kell biztosítani a karbantartó sávot, arra szolgálmi jogot bejegyezve a mederkarbantartó részére.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása nem rendszeres és nem általános. A nyílt árkok jellemzően nem alkotnak hálózati rendszert, hidraulikailag rendezetlenek, sok a feliszapolódott, növényzettel benőtt szakasz. A jelentkező szélsőségesebb csapadék események zavarmentes elvezetésére a rendelkezésre álló vízelvezető rendszer nem alkalmas. A környezeti állapotot, s ezzel az életkörülményeket alapvetően befolyásolják a felszíni vízelvezetés rendszerében előforduló hiányosságok.

Az árvízvédelemmel kapcsolatban említeni kell az úgynevezett „villámárvíz” előfordulásának a lehetőségét is, amely a klímaváltozás hatására előforduló szélsőséges csapadékesemény kapcsán jelentkezhet. Ez ellen a csapadékvíz elvezetés gondos megoldásával lehet védekezni, ezért annak mielőbbi gondos felülvizsgálata is szükséges.

Az említett fejlesztési feladatok megvalósulását biztosító tervekkel nem rendelkezik jelenleg az önkormányzat.

4.4 Elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemei

4.4.1 Esélyegyenlőségi program

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Mihályháza Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Mihályháza Község rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal, mely a 2019-2024 közti időszakra készült el.

„Az egyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segít abban, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen az élet bármely területén. Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során azonosulunk Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy másvélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” A program készítésekor nagy hangsúlyt helyeztünk a hátrányos helyzetű csoportokra úgy, mint: mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.”

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Mihályháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása:

- Mihályháza a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulásának a tagja. Az esélyegyenlőségi terv elkészítése és megvalósítása segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá.

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a következő problémákat azonosította be:

- Alacsony azok száma, akik szervezett szűrővizsgálatokon részt vesznek
- Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává
- A fiatalok iskolán kívüli szabadidős tevékenysége nem megoldott
- A gyermekek biztonságos közlekedése a falu egyes részein nem megoldott
- A gyermekek napközbeni ellátása a 3 éves kor alatti gyermekek esetében nem biztosított
- Fogyatékkal élők számának és összetételének megismerése
- Középületek nem teljesen akadálymentesítettek

A Program a következő fejlesztési lehetőségeket fogalmazta meg:

- Egészségnap
- Rendőrségi tájékoztató anyagok propagálása, szórólap készítése
- Ifjúsági klub létrehozása
- Járda építése
- Igényfelmérés, bölcsőde-óvoda kialakítására pályázati lehetőségek felkutatása
- Anonim adatgyűjtés
- Akadálymentesítés

4.4.2 Gazdasági program

A település nem rendelkezik gazdasági programmal.

4.5 Az épített és természeti örökség védelmének követelményei

A településrendezési tervekben - a területhasználat és a beépítés jellemzőinek figyelembevételével - fokozott figyelmet kell fordítani a települési karakternek és a tervben támogatni kívánt funkcionális célnak egyaránt megfelelő területfelhasználási kategóriák megválasztására és a kategóriákhoz tartozó területhasználati, építési és környezethasználati szabályok differenciált meghatározására;

A település rendezési terveiben a beépítés differenciált szabályozása szükséges, csak a településképhez illeszkedő beépítés alkalmazható;

A települési örökség értékalapú fejlesztése során kiemelt figyelmet kell fordítani a települési hagyományok megőrzésére, és ezzel összefüggésben azon épületek értékmegőrző felújítására, melyek hagyományos elemeikben még őrzik az egykor jellemző építészeti stílust. A település legfontosabb épített örökségét a katolikus templom képezi, melynek felújítása, karbantartása is fontos célt jelenthet;

Törekedni kell a településképi arculati kézikönyvben helyi védelemre javasolt épületek érték alapú megújítására is.

4.6 A célok megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

1. Településrendezési terv

- Helyi építési szabályzat
- Szabályozási terv
- Településképi rendelet

2. Forráslehetőségek

- Európai Unió támogatások (ágazati OP, Uniós fejlesztési alapok, egyéb nemzetközi támogatással megvalósuló programok)
- állami források (pályázatok, támogatások)
- az önkormányzat saját bevételei (a 2011. évi CLXXXIX. törvény szerint)

3. Térségi együttműködés kialakítása:

- helyi partnerekkel való együttműködés (helyi lakónépesség, civil szervezetek, egyház, helyi vállalkozók, stb.),
- szomszédos településekkel való együttműködés,
- a LEADER-közösséggel való együttműködés
- a járási településekkel való együttműködés,
- potenciális befektetőkkel való együttműködés.

A fejlesztési terv megvalósítását szolgáló intézményrendszer korlátozott.

A település csupán a helyi intézményrendszer keretei között nem tud megfelelően fejlődni, ezért a településközi együttműködés és a feladatok megosztása javasolt. Kiemelt fontosságú lenne, a szomszédos településekkel közös stratégiák, együttműködések kialakítása.

4.7 Javaslat a fejlesztési terv és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése (monitoringja) és felülvizsgálata elsősorban a község érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő eszközökkel és a megfelelő időben történjenek. A monitoring komplex tevékenység, amely az adatgyűjtéstől a fejlesztési terv esetleges módosításáig számos részfeladatot foglal magában.

Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a terv célkitűzéseinek elérésére, a település fejlesztése a tervben rögzített elvek mentén történt-e, eltérés esetén dönteni kell a szükséges intézkedésekről.

A fejlesztési terv felülvizsgálata, aktualizálása a jogszabályok szerint tízévenként szükséges, a legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a terv megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján. Ugyanakkor figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok

megvalósítási eszközeit. Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására. A polgármester évente beszámolót tart a településfejlesztési feladatok teljesítéséről közmeghallgatás keretében. A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyben szokásos módon, a községi honlapon és a hirdetőtáblán elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

2022. július